

джерел фінансування, сутності ідеологічної складової та ін. Саме це є однією з основних складових ефективності розслідування групових кримінально-караних проявів екстремістської діяльності та є обставинами, які підлягають доказуванню.

Література

1. Кубякин Е.О. Молодежный экстремизм в условиях глобализации информационно-коммуникационной среды общественной жизни: автореф. дис. ... д-ра социол. наук: спец.: 22.00.04 – социальная структура, социальные институты и процессы / Е.О. Кубякин. – Краснодар, 2012. – 49 с.

2. Сейджман М. Сетевые структуры терроризма / М. Сейджман. – М.: Идея-Пресс, 2008. – 216 с.

3. Давыдов В.О. Информационное обеспечение раскрытия и расследования преступлений экстремистской направленности, совершенных с использованием компьютерных сетей: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – уголовный процесс, криминалистика; оперативно-розыскная деятельность / В.О. Давыдов. – Ростов-на-Дону, 2013. – 26 с.

УДК 343.61:340.5(4)(043.2)

Грекова Л.Ю., асистент,
Чирков А.В., молодший науковий співробітник,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ МЕРЕЖ ЗВ'ЯЗКУ ДЛЯ БЕЗПЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Безпілотні повітряні судна (БПЛА) мають рівень техніки, достатній для їх використання для широкого кола практичних задач. Зокрема, у сфері правоохоронної діяльності застосування БПЛА може складати 24 години на добу для вирішення різноманітних завдань, приміром, проведення пошукових робіт, пов'язаних із вчиненням кримінального правопорушення (пошук трупів на великих ділянках місцевості, проведення огляду місця ДТП, особливо за участю великої кількості транспортних засобів на автомагістралях, в тунелях або на перетині автомагістралей з залізничними шляхами сполучення), обліт території при патрулюванні під час охорони громадського порядку, виконання різноманітних робіт при виявленні вибухонебезпечних пристроїв тощо.

Для цього в якості корисного навантаження на борт БПЛА додається відеокамера, інформацію з якої з метою оперативного реагування має сенс передавати на наземну станцію (НС) в онлайн-режимі.

Розглядаючи особливості використання каналу зв'язку між БПЛА і наземною станцією, варто зауважити, що серед найбільш доступних для

споживачів послуг в останні роки були послуги мобільного зв'язку, а також послуги широкосмугового доступу до Інтернету. Територія покриття мережами 3G та 4G неухильно збільшується. Враховуючи масштаби покриття, одним із варіантів такого зв'язку можна розглядати встановлення GSM-приймача і GSM-передавача на БПЛА і наземну станцію, застосовуючи сім-карти і використовувати для передачі інформації мережу мобільного оператора (3G або 4G).

Під час виконання окреслених вище завдань правоохоронної діяльності, об'єм даних (в першу чергу відео), може бути яким завгодно великим, тому є неприйнятними можливі обмеження по фактичному об'єму та/або швидкості з боку мобільного оператора. Відповідно, виникає питання організації каналу зв'язку (КЗ) між БПЛА і НС.

Якщо БПЛА виконує задачу на незначній відстані від НС – є можливість використовувати WiFi (до 5-10 км для направлених антен). Для більших відстаней має сенс використовувати або радіоканал (юридична процедура отримання полоси частот для якого є окремим питанням), або мережу мобільного оператора (3G або 4G). В даних тезах розглянемо останній варіант.

Для якісного виконання правоохоронної діяльності відео також повинно бути якісним. Не розглядаючи детально технічний аспект проблеми, зауважимо, що таке відео значно завантажить канал зв'язку.

Аналізуючи Умови надання телекомунікаційних послуг мобільного Оператора (далі Оператор) ПрАТ «Київстар», зауважимо, що останній надає послуги за передоплатою або за контрактом [2]. В Умовах використання зазначено, що договори з абонентами передоплачувального зв'язку укладаються в усній формі під час активації абонентом відповідної ідентифікаційної картки (п. 2 Умови). Якщо укладена контрактна угода, вона друкується з визначенням обраного тарифного плану (п. 4.1.11.1. Умови).

Тарифний план визначає умови використання мобільного зв'язку (в тому числі Інтернету), які відповідають показникам якості, встановленими чинними нормативними документами, приміром, передбаченими для використання мереж 3G або 4G на максимально можливих технічних умовах. Але, як зазначає в Умові Оператор, дія тарифних планів може бути обмежена на території проведення Операції об'єднаних сил, а також, як передбачено п. 4.1.4 Умови, Оператор може в першочерговому порядку надавати Послуги підрозділам МО, СБУ, СЗР, ДССЗІ, МВС, ДСНС, Держприкордонслужби, Держмитслужби; що може значно обмежувати швидкість передачі інформаційного потоку. Враховуючи значний пріоритетний перелік силових структур, можна припустити виникнення ситуацій, в яких в першочерговому порядку Послуги Оператора відповідно до тарифних планів можуть бути надані, приміром МО, СБУ, СЗР тощо, в результаті чого пропускної здатності каналу зв'язку, що

залишилась, для вирішення окреслених вище завдань правоохоронної сфери, виконання завдань інших силових структур, може не вистачити.

На відміну від ПрАТ «Київстар», мобільний Оператор «Водафон» в політиці чесного використання Безлімітним Інтернетом (п. 2) прямо зазначає, що Безлімітний Інтернет на максимально можливій швидкості – до 42,2 Мбіт / с доступний при використанні не більше 3 Гб на добу. Якщо абонент перевищив зазначену квоту на добу, швидкість доступу до Інтернету буде обмежена до 0,8 Мбіт / с до кінця поточної доби, що може не забезпечити виконання поставлених завдань [3].

Таким чином, для якісного забезпечення правоохоронної діяльності, у випадку використання БПЛА необхідно вирішити задачу наявності КЗ достатньої пропускної здатності між БПЛА і НС. З одного боку, можна вирішити задачу юридичними методами: наприклад, укласти договір з мобільним оператором на персональних умовах, з оформленням документів на використання полоси радіочастот (що є окремим питанням). Другий варіант вирішення проблеми – технічний: зменшення обсягу цільових даних, що передаються між БПЛА і НС декількома способами з відповідними характеристиками, зокрема:

Таблиця 1
Характеристики способів передачі відеоданих

	Повнота передачі ситуації	Оперативність отримання даних	Залежність від автоматичної частини системи	Завантаження каналу зв'язку	Можливість сеансової передачі	Обсяг даних для шифрування
1	максимальна	максимальна	немає	максимальне	практично немає	максимальний
2	середня	нижче середньої	немає	значне	з обмеженнями	значний
3	нижче середньої	вище середньої	є	незначне	є	незначний
4	нижче середньої	середня	є	незначне	є	незначний

З табл. 1 видно, що для зазначених задач має сенс використовувати способи 3 або 4, для яких достатньо КЗ пропускної здатності до 105 Кбайт/с відеоданих [4, с 13-16]. Експериментальний зразок такої автоматизованої системи пошуку підозрілих об'єктів на відео з безпілотного повітряного судна, створений і реалізований в НАУ [5, с. 26-32]. Остаточне вирішення цього питання буде сприяти якісному вирішенню значного кола завдань, пов'язаних із використанням БПЛА в правоохоронній діяльності.

Література

1. Патент №126747 Україна. Система для пошуку підозрілих об'єктів за відеоданими з камери безпілотного повітряного судна (БПС) / Приставка П.О., Чирков А.В., Сорокопуд В.І., Кондратюк В.М., Куценко О.В., Білик А.Ю. – №u 201710682; заявл. 03.11.2017; опублік. 10.07.2018, бюл. №13.

2. Условия предоставления телекоммуникационных услуг частного акционерного общества «Киевстар» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://cdn.kyivstar.ua/sites/default/files/about/terms_of_telecommunications_ru.pdf?_ga=2.8924021.136218979.1536765735-1900301430.1533410661

3. Vodafone. Політика честного пользования Безлимитным Интернетом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.vodafone.ua/uploads/politika-unlim-ru.pdf>

4. Чирков А.В., Приставка П.О. Методологія безпечної передачі цільових відеоданих з літального апарата в умовах обмеженого часу сеансу зв'язку. Безпека інформації, 1(24), с. 13–16, 2018. doi:10.18372/2225-5036.24.12608.

5. Приставка П. О., Сорокопуд В. І., Чирков А. В. Експериментальний зразок автоматизованої системи пошуку підозрілих об'єктів на відео з безпілотного повітряного судна, Системи озброєння і військова техніка, 2(50), с. 26–32, 2017.

УДК 343.5(043.2)

Гуркова А.В., викладач,
Університет Короля Данила, м. Івано-Франківськ, Україна

ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЬСТВО У КОНТЕКСТІ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА, ЯК НОВЕЛИ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Варто почати з того, що вдосконалення і адаптація українського законодавства до чинних європейських стандартів активно впроваджується протягом останніх років.

Слід відмітити, що питання домашнього насильства не є виключенням. При прийнятті Закону України «Про запобігання домашнього насильства» [1] ряд колізійних та не надто зрозумілих питань населенню були розтлумачено. Так, було збільшене коло суб'єктів, котрі підпадають під відповідальність за домашнє насильство. «Якщо раніше домашнім насильством вважались інциденти у подружжі, то тепер розширюється коло осіб. До нього тепер відносять колишнього чоловіка/дружину, громадянські шлюби (спільне проживання без реєстрації). Розширене коло осіб, яких визнають кривдниками: прийомні батьки, особи, які спільно проживають чи проживали в одній родині, рідні брати, сестри, опікуни й інші родичі – дядько, тітка, племінниці, двоюрідні брати, сестри, двоюрідні дідусі та бабусі», – наголошує Ольга Дунебабіна [2].

Також відповідний закон дав чітке визначення домашньому насильству, під яким на сьогодні варто розглядати домашнє насильство - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у